

Arkivsak-dok. 201936012-2
Saksbehandler Martin Pütz

Saksgang
Fylkesutvalget

Møtedato
04.06.2019

Utvalgssaksnr

Høring - Unntak fra fraværsgrensen for deler av trafikkopplæringen

Fylkesrådmannens innstilling:

- Fylkestinget støtter hovedtrekkene i departementets forslag om å gi unntak fra fraværsgrensen for deler av trafikkopplæringen.
- Fylkestinget foreslår i tillegg at også fravær i forbindelse med førerprøven skal kunne unntas fraværsgrensen.

Vedlegg:

Refererte dokumenter i saken:

- [Fraværsgrense Udir-3-2016](#)
- [Kunnskapsdepartementet: Høring om forslag til forskriftsendringer fraværsgrensen og trafikkopplæring](#)

Bakgrunn:

Fraværsgrensen i videregående skole innebærer at elever som har mer enn 10 prosent udokumentert fravær i et fag, som hovedregel ikke vil få halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter i faget. Jamfør føringene fra Utdanningsdirektoratet kan elevene likevel få halvårsvurdering med karakter og standpunktkarakter, hvis han eller hun kan dokumentere at fraværet utover 10 prosent kommer av

- helse- og velferdsgrunner
- arbeid som tillitsvalgt
- politisk arbeid
- hjelpearbeid
- lovpålagt oppmøte
- representasjon i arrangement på nasjonalt eller internasjonalt nivå, f.eks. idrett eller kultur (jf. § 3-47 femte ledd a til f)

Elever vil også kunne få unntatt fravær på inntil to dager til religiøse høytider utenom Den norske kirke.

Fravær i forbindelse med trafikkopplæring kan etter dagens regelverk ikke unntas fra å telle mot fraværsgrensen.

Kunnskapsdepartementet sendte 10. april ut [høring om forslag til forskriftsendringer fraværsgrensen og trafikkopplæring](#), med høringsfrist 7. juni. I høringsforslaget foreslås det å åpne for at fravær i forbindelse med deler av trafikkopplæringen kan unntas fra å telle mot fraværsgrensen. Departementet tar sikte på at endringene skal tre i kraft fra skolestart høsten 2019.

Kort oppsummering av innholdet i Kunnskapsdepartementets forslag:

- Departementet foreslår at det gjøres endringer i reglene om fraværsgrensen, slik at gjennomføring av deler av trafikkopplæringen kan utgjøre dokumentert fravær som kan unntas fraværsgrensen. Unntaket gjelder for trafikkopplæring til førerkort klasse B. Videre er unntaket begrenset til å gjelde fravær for 4 timer sikkerhetskurs på bane (trinn 3), samt del 2 og 3 (totalt 9 timer) av sikkerhetskurs på veg (trinn 4).
- Departementet foreslår at unntakene gjelder for førerkort klasse B (personbil og varebil). For enkelte deler av fag- og yrkesopplæringen er det krav om andre førerkortklasser enn klasse B. Der dette er et krav i læreplanen, vil det inngå i opplæringen.

- Departementet foreslår ikke endringer i reglene om fraværsføring på vitnemål og kompetansebevis. Det vil si at det nevnte fraværet i forslaget kun vil kunne unntas fraværsgrensen, ikke fra føring på vitnemål eller kompetansebevis.
- Departementet foreslår ikke å unnta fravær i forbindelse med førerprøven fra fraværsgrensen.
- Departementet foreslår at reisetid til og fra trafikkopplæringen også skal regnes som dokumentert fravær som kan unntas fraværsgrensen. Ved trafikkopplæring mener departementet dette bør tilsi at eleven for eksempel velger trafikkskoler i elevens eller skolens lokalområde.
- Siden reisetid også vil kunne inngå i det dokumenterte fraværet, ser departementet det som lite hensiktsmessig å sette en absolutt maks grense i antall timer for fravær i forbindelse med trafikkopplæring. Det anses tilstrekkelig å vise til de konkrete delene av trafikkopplæringen som skal kunne unntas fraværsgrensen.

Høringsforslaget i sin helhet kan leses på Kunnskapsdepartementets hjemmesider: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-forslag-til-forskriftsendringer-fravarsgrensen-og-trafikkopplaring/id2640157/>

Faktiske opplysninger:

Fylkesrådmannen sendte 11. april høringen ut til alle de videregående skolene, med svarfrist 13. mai. Det kom innen fristen inn tilbakemelding fra to skoler. Begge tilbakemeldingene støtter hovedtrekkene i departementets forslag, men med følgende tilføyelser:

1. Det bør vurderes også å åpne for å unnta fravær i forbindelse med de nevnte delene av trafikkopplæringen *fra vitnemålet*.
 - a. Skolen begrunner dette med at dagens ordning (som foreslås videreført av departementet) med at dokumentasjon på fraværet kan legges ved vitnemålet dersom elevene leverer dette, men at fraværet skal stå på vitnemålet, medfører unødvendig tids- og ressursbruk på skolene. Ordningen skaper også forskjeller mellom de elevene som tar seg tid til å levere dokumentasjon, og de elevene som ikke gjør det. Skolen skriver at den derfor foreslår at obligatorisk trafikkopplæring av praktiske årsaker bør vurderes å være fravær som ikke føres på vitnemålet.
2. Fravær i forbindelse med førerprøven bør også kunne unntas fraværsgrensen.
 - a. Dette innspillet kommer fra begge skolene, og begrunnes med at førerprøven er en obligatorisk del av trafikkopplæringen. En av skolene skriver blant annet at «det må kunne forventes et samarbeid med trafikkstasjonene om hva som fungerer best for trafikkopplæringa (innholdsmessig, praktisk og logistikkmessig)».

Drøftinger:

Blant annet kjøreskoler og elever har uttrykt at det oppleves som uheldig at alt fravær i forbindelse med trafikkopplæring teller mot fraværsgrensen. Det er også tidligere signalisert fra politisk hold i Trøndelag at det er ønskelig at fravær i forbindelse med trafikkopplæring kan unntas fra fraværsgrensen. Med tanke på at deler av trafikkopplæringen må foregå på dagtid, og det er i samfunnets interesse at elever får trafikkopplæring, oppleves det som urimelig at fravær i forbindelse med dette skal kunne være med og bidra til at elever ikke får karakter i fag.

Fylkesrådmannen støtter derfor Kunnskapsdepartementets forslag om å innføre mulighet for å unnta fravær i forbindelse med deler av trafikkopplæringen fra å telle mot fraværsgrensen. Fylkesrådmannen støtter også hovedtrekkene i departementets forslag om hvilken del av fraværet i forbindelse med trafikkopplæring som skal kunne unntas.

Vurdering av innspill fra skolene:

1. Det bør vurderes også å åpne for å unnta fravær i forbindelse med de nevnte delene av trafikkopplæringen *fra vitnemålet*.

Skolen begrunner dette forslaget i all hovedsak med at det vil medføre mindre arbeid med dokumentasjon for skolen og for eleven, og mindre forskjell mellom elever som tar seg tid til å dokumentere, og elever som ikke gjør det.

Dersom fravær i forbindelse med de nevnte delene av trafikkopplæringen også skal kunne unntas *fra vitnemålet*, vil dette med utgangspunkt i dagens innretning av lovverket måtte gjøres på en av to måter:

- a. Fraværet regnes som opplæring, og føres derfor ikke som fravær i utgangspunktet. Dette gjøres i dag med fravær som har utgangspunkt i en rettighet elevene har etter opplæringsloven, som for eksempel rådgivning på skolen, elevrådsarbeid, organisert studiearbeid og utredning med PP-tjenesten.

I og med at trafikkopplæring ikke er en rettighet etter opplæringsloven, og heller ikke faller naturlig inn i skolens egen virksomhet, vil det etter fylkesrådmannens vurdering ikke være naturlig å unnta fraværet på denne måten.

Eller

- b. Fraværet kan, i tråd med forskrift til opplæringsloven § 3-47, etter dokumentert søknad fra eleven unntas føring på vitnemålet, begrenset oppad til ti dager i løpet av et skoleår. Dette vil være mulig dersom Stortinget vedtar å føye de nevnte delene av trafikkopplæringen til de allerede gjeldende unntakshjemlene i forskriften. En slik ordning vil etter fylkesrådmannens vurdering imidlertid ikke føre til noe mindre arbeid med dokumentasjon for elevene og skolen enn dagens ordning der dokumentasjon legges ved vitnemålet. En slik ordning vil også

medføre den samme forskjellen mellom elever som tar seg tid til å søke og dokumentere, og elever som ikke gjør det.

Fylkesrådmannen kan derfor ikke se at det å unnta fravær i forbindelse med trafikkopplæring fra føring på vitnemålet vil medføre redusert krav om dokumentasjon for elev eller skole, og foreslår derfor ikke å legge inn dette som et forslag til Kunnskapsdepartementet.

2. Fravær i forbindelse med førerprøven bør også kunne unntas fraværsgrensen.

Departementet foreslår at fravær i forbindelse med førerprøven ikke skal kunne unntas fra fraværsgrensen. I høringsnotatet begrunnes dette på følgende måte:

Elevene må bestå både teoretisk og praktisk førerprøve for å få førerkort. På grunn av åpningstidene på trafikkstasjonene, vil både den praktiske og teoretiske førerprøven normalt måtte tas på et tidspunkt som kan komme i konflikt med skoledagen. Departementet foreslår likevel ikke å unnta førerprøvene fra fraværsgrensen. Departementet er opptatt av at elever i videregående opplæring som hovedregel skal være til stede i undervisningen. Med de unntaksmulighetene som er foreslått i punkt 4.2, mener departementet at det legges opp til en god balanse mellom hensynet til elevenes tilstedeværelse i skolen og det behovet elevene har for å kunne gjennomføre den obligatoriske trafikkopplæringen.

Begge skolene som har gitt innspill til høringen har spilt inn at fravær i forbindelse med førerprøven også bør kunne unntas fordi det er en obligatorisk del av trafikkopplæringen. Fylkesrådmannen kan, med utgangspunkt i departementets begrunnelse, ikke se at det er noen vesensforskjell mellom selve førerprøven, og de delene av trafikkopplæringen som allerede foreslås unntatt fraværsgrensen. Fylkesrådmannen kan derfor ikke se at det er noe som taler for at fravær i forbindelse med selve førerprøven skal behandles annerledes enn det øvrige fraværet som departementet allerede foreslår å unnta.

Fylkesrådmannen støtter skolenes innspill på dette punktet, og foreslår å spille inn til Kunnskapsdepartementet at også fravær i forbindelse med førerprøven skal kunne unntas fraværsgrensen.

Bør det angis en absolutt maksgrense i antall timer for fravær i forbindelse med trafikkopplæring?

Siden reisetid også vil kunne inngå i det dokumenterte fraværet, skriver departementet at det ser det som lite hensiktsmessig å sette en absolutt maksgrense i antall timer for fravær i forbindelse med trafikkopplæring. Det anses tilstrekkelig å vise til de konkrete delene av trafikkopplæringen som skal kunne unntas fraværsgrensen. Departementet ber høringsinstansene særlig gi sin tilbakemelding på om dette er en hensiktsmessig avgrensning, og ber om at høringsinstansene begrunner eventuelle forslag til andre avgrensninger.

Fylkesrådmannen støtter departementets vurdering på dette punktet. En slik tilnærming er avgjørende for at elevene skal få samme mulighet til å delta på

trafikkopplæring uavhengig av om skolen ligger i nærheten av stedet der nærmeste trafikkopplæring foregår, eller ikke.

Fylkesrådmannens konklusjon:

Fylkesrådmannen foreslår å gi følgende høringssvar til Kunnskapsdepartementet:

- Hovedtrekkene i departementets forslag støttes. Herunder at det ikke skal settes en absolutt maksgrense i antall timer for fravær i forbindelse med trafikkopplæring (jmf høringsnotatets kapittel 4.2).
- Trøndelag fylkeskommune foreslår i tillegg at også fravær i forbindelse med førerprøven skal kunne unntas fraværgrensen (jmf høringsnotatets kapittel 4.3).